

Trafiksäkerhetskompassen – Hur använda verktyget

Inledning

Verktyget är en guide till hur en organisation kan arbeta med sin trafiksäkerhetspåverkan.

Verktyget hjälper dig att komma i gång:

1. Med att identifiera era transporter – i hela värdekedjan.
2. Guida dig utifrån ett stort antal indikatorer (se Bilaga 2 "Indikatorer efter påverkansområde") som kan användas för att mäta, följa upp och förbättra organisationens trafiksäkerhetspåverkan.

Figur 1: Trafiksäkerhetskompassen, ett verktyg för att vägleda din organisation i ert trafiksäkerhetsarbete (anpassad utifrån SDG kompassen)

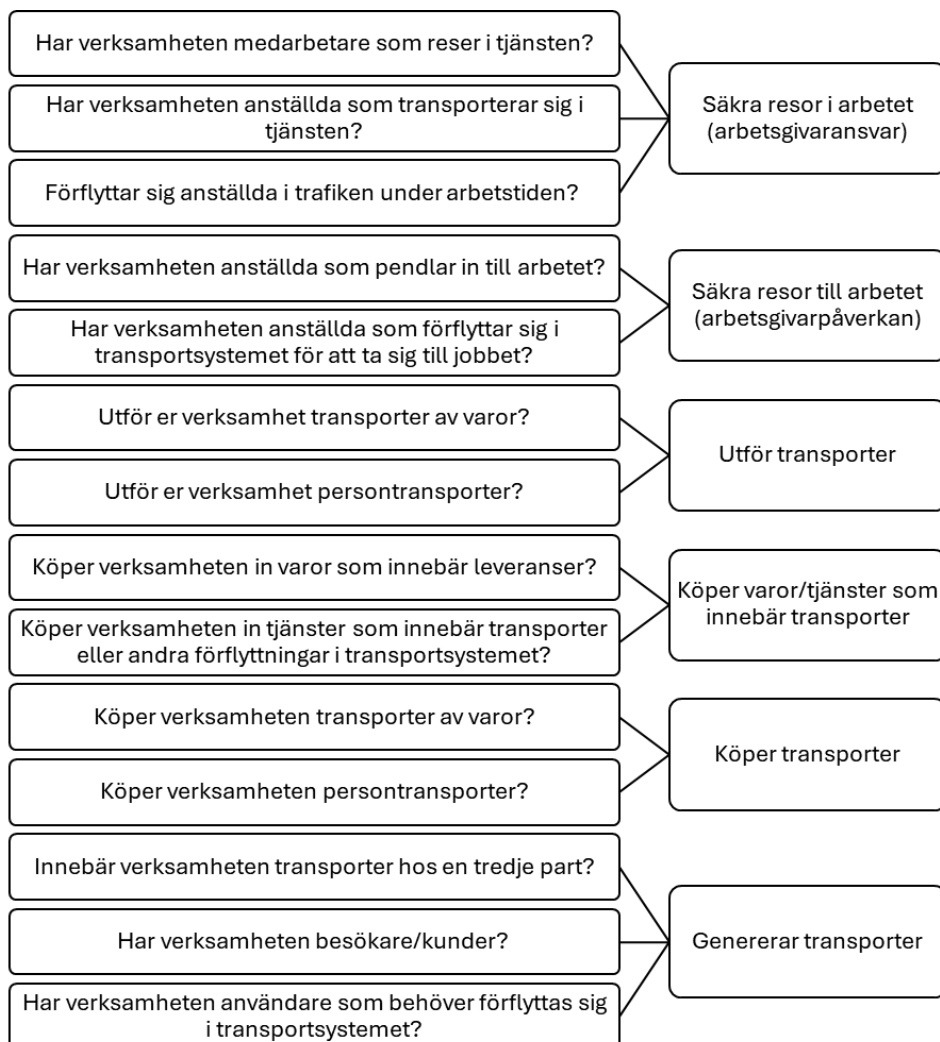
Följande sidor beskriver varje steg av kompassen.

Steg 1: Identifiera organisationens påverkan på trafiksäkerhet

För att göra det enkelt för en organisation att identifiera sina påverkansområden har vi tagit fram en serie frågor som kopplar till vilka påverkansområden som är aktuella för verksamheten.

Frågorna och tillhörande påverkansområden går att se i figuren nedanför.

De påverkansområden som behöver identifieras i detta steg är **Säkra resor i arbetet**, **Säkra resor till arbetet**, **Köper varor/tjänster som innebär transporter**, **Köper transporter** samt **Genererar transporter**.

Figur 2: Frågorna med tillhörande påverkansområden

Resultatet av detta steg är en lista på vilka påverkansmöjligheter organisationen har kopplat till trafiksäkerhet. Verktöget levererar ett antal frågor som stödjer en organisation i denna fas.

Det finns arbetsgrupper, uttalande ambitioner, verktyg för att mäta och följa upp uppsatta mål. All denna infrastruktur kan eller snarare bör återanvändas och utvidgas med fördel för att täcka trafiksäkerhetsarbete.

Verktöget stödjer organisationer i att identifiera sin påverkan på trafiksäkerhet genom att leverera ett antal frågor som stödjer en organisation i att identifiera relevanta påverkansområden. Frågorna fungerar som en checklista där man tar ställning för varje område om det är en del av ens värdekedja eller inte.

Viktigt att tänka på:

- Att beskriva hela sin värdekedja.
- Välja ett arbetssätt i linje med organisations hållbarhetsarbete.
- Involvera alla relevanta intressenter internt för att beskriva och förankra.

Steg 2. Definiera ambitionsnivå

Efter att en organisation definierat sitt påverkansområde är nästa steg att sätta upp ambitioner som organisationer står för. Vart vill organisationen vara om ett år? Om fem år? Ska den vara ledande? Dessa frågor behöver besvaras för att ha en riktning och kunna styra mot den. Ambitioner sätts från hela organisationen och förankras av den högsta ledningen.

Detta steg är av en mera strategisk karaktär där interna processer och ledningsgruppen behöver engagera sig. Ambitionsnivå tas fram baserad på organisations mål och vision.

För att möjliggöra förbättringsarbete med frågan bör det sättas en ambitionsnivå. Många organisationer har redan tagit fram visioner och målsättningar för sitt hållbarhetsarbete. Från dessa och de relevanta påverkansområdena kan organisationen börja arbeta med att bestämma deras ambitionsnivåer för deras trafiksäkerhetspåverkan. Eftersom ledningens engagemang visats vara grundläggande för ett framgångsrikt trafiksäkerhetsförbättringsarbete är det viktigt att de stödjer ambitionen och kommunicerar vikten av arbetet.

Viktigt att tänka på:

- Ledningens engagemang är nödvändig för att utveckla en hållbar ambitionsnivå.
- Utnyttja befintliga mål från andra hållbarhetsområden.
- En extern samarbetspartner kan med fördel nyttjas för detta steg

Steg 3. Inventering av trafiksäkerhetspåverkan

För att kunna arbeta och följa upp verksamhetens trafiksäkerhetspåverkan används indikatorer. En indikator är ett mått som ska representera det som ska följas upp och används för att kunna redovisa eller bedöma måluppfyllelse.

Enligt vårt tänk i projektet har vi utvecklat en lista på indikatorer (se Bilaga 2 "Indikatorer efter påverkansområde") som är baserad på vilken påverkansmöjlighet organisationen har. Indikatorerna i verktyget är uppdelade efter följande påverkansområden:

- Säkra resor i arbetet
- Säkra resor till arbetet
- Utför transporter (gods- eller persontransporter)
- Köper transporter och eller varor/tjänster som innebär transporter
- Genererar transporter

Outputen från ovanstående arbete kommer att resultera i att organisationen tagit fram en lista på indikatorer för varje påverkansområden. Organisationen jobbar aktivt att ta fram data och information för att kunna mäta dessa indikatorer. Här behöver man jobba tvärs med flera funktioner hos organisationen eftersom trafik, resor och transporter ofta är spridda över hela organisationen.

Viktigt att tänka på:

En organisation som mestadels köper in transporter ska kunna föreslå relevanta indikatorer för att skaffa sig en tydlig bild på hur trafiksäkerhetsläget ser ut för just den delen av verksamheten. Ett annat exempel är om en organisation mestadels har anställda som kör i tjänst så föreslå indikatorer för att mäta just den delen

Steg 4. Integrering

Detta steg handlar om att ta fram en handlingsplan och börja implementera det nödvändiga arbetet som har identifierats.

Efter att indikatorer valts ut av organisationen och nuvarande status tagits fram genom en inventering av nuläget är nästa steg att påbörja det trafiksäkerhetsförbättrande arbetet. Här behöver organisationen definiera vilka resurser som finns för att genomföra arbetet, vilka har ansvar för olika delar, ta fram en tidsram och sätta deadline när aktiviteter ska bli genomförda. För att göra detta behöver organisationen ta fram en handlingsplan för hur de ska arbeta för att förbättra sina indikatorer och genom det förbättra sin trafiksäkerhetspåverkan.

I handlingsplanen bör organisationen bestämma åtgärder, tilldela resurser samt fördela ansvar för genomförandet. Det är även viktigt att sätta en tidsram för genomförandet av åtgärderna samt bestämma när och hur uppföljningen av åtgärderna ska ske.

Viktigt att tänka på:

- Arbetet med trafiksäkerhet behöver integreras med andra hållbarhetsmål och arbetssätt
- Integrera trafiksäkerhet i styrande dokument och mål

Steg 5. Rapportering och uppföljning

När det gäller trafiksäkerhet finns det än så länge inte någon standard för rapportering som ingår inom någon global rapporteringsstandard. Indikatorerna som tagits fram i de tidigare stegen används för att mäta ett nuläge och ett efterläge. Rapportering görs centralt inom organisationen med stöd från olika funktioner. Uppföljning görs av den ansvarige för att på ett systematiskt sätt följa utvecklingen och styra mot en mindre påverkan på antal döda och skadade i trafiken utifrån den egna verksamheten.

Ett förbättringsarbete kräver oftast en cyklisk process vilket gör uppföljningen av arbetet viktigt. Uppföljningen av arbetet kan ske i form av en rapport där utvecklingen följs upp och analyseras. Rapportering i sig kan även vara ett verktyg för att kommunicera trafiksäkerhetsarbetet inom organisationen samt bekräfta organisationens åtagande.

Offentlig rapportering av en organisations hållbarhetsarbete används i flera fall för att driva organisationers hållbarhetsarbete i näringslivet. Eftersom trafiksäkerhet inkluderas i Agenda 2030 bör organisationens trafiksäkerhetsarbete redovisas i deras hållbarhetsrapportering i de fall en sådan rapportering genomförs.

Viktigt att tänka på:

- Rapportera både internt och externt och för olika intressegrupper, t.ex:
 - Kunder
 - Samarbetspartners
 - Underleverantörer
 - Anställda
- Flera standarder kan behövas
- Att följa upp är grunden till förbättringar
 - Kräver ett systematiskt arbetssätt